WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

W ZSO Świebodzice

Wstęp

Wobec wciąż nowych wyzwań i trudnych do przewidzenia kierunków zmian na rynku pracy przyszły pracownik będzie zmuszony do **wielokrotnej zmiany zawodu, mobilności i nieustannego wzbogacania kwalifikacji zawodowych.** Stąd też istotnym elementem edukacji staje się wyposażenie uczniów w umiejętności przydatne w podejmowaniu właściwych decyzji dotyczących wyboru zawodu, które umożliwią im własny rozwój i karierę zawodową. Ważną rolę w tym względzie spełnia w szkole wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego , który powinien stworzyć uczniowi realną możliwość zdobycia wiedzy i umiejętności niezbędnych do odnalezienia swojej ścieżki do kariery zawodowej - poznania siebie i własnych predyspozycji zawodowych, zasad rządzących rynkiem pracy, uzyskania informacji o lokalnym rynku pracy, zaplanowania własnej kariery zawodowej.
Należy jednak pamiętać, że podjęcie decyzji o wyborze szkoły, kierunku dalszego kształcenia i zawodu nie jest jednorazowym aktem wyboru, ale **długim procesem** wymagającym czasu i zaangażowania wielu czynników. Zadaniem doradcy zawodowego jest ów proces wspierać i usprawnić.

Według założeń programu doradztwa zawodowego w naszej szkole **w pierwszym etapie** tego procesu uczeń dąży do odkrywania wiedzy o własnym potencjale, poznaje, swoje mocne i słabe strony,

W drugim etapie uczeń kształtuje w sobie cechy i umiejętności ważne w karierze zawodowej, takie jak odpowiedzialność, systematyczność, kreatywność, umiejętność planowania, współpracy w zespole. Ważne jest, aby w tym czasie uczeń uruchomił twórcze myślenie, przyjął otwartą postawę wobec różnego typu informacji.

W trzecim etapie dysponując już większą wiedzą o sobie, systemie edukacji i pracy uczeń może generować pomysły odnośnie własnej przyszłości, potrafi określić, czym dla niego jest interesująca praca. Należy pamiętać o tym, że posiadane predyspozycje i umiejętności może on

wykorzystać na wiele różnych sposobów.

Ostatni etap procesu decyzyjnego to ocena i uporządkowanie pomysłów, stworzenie własnej listy priorytetów, w zależności od tego na ile są przez ucznia pożądane i możliwe do zrealizowania. Następuje wybór najbardziej optymalnego pomysłu, który staje się celem. Uczeń poznaje warunki rekrutacji na studia i ofertę edukacyjną szkół wyższych, szkół policealnych, oraz realia zakładania własnej firmy.

Cele ogólne:

- Wspieranie działań szkoły mających na celu optymalny rozwój edukacyjny i zawodowy uczniów.
- Wzmacnianie u uczniów cech ułatwiających rozwój i karierę zawodową, pożądanych na rynku pracy, takich jak odpowiedzialność, systematyczność, kreatywność, umiejętność planowania i współpracy.
- Pomoc uczniom w poznaniu swoich uzdolnień, mocnych i słabych stron
- Pomoc uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej.
- Przygotowanie ucznia do radzenia sobie w sytuacjach trudnych, takich jak: bezrobocie, problemy zdrowotne, adaptacja do nowych warunków i mobilności zawodowej.
- Wspieranie rodziców w efektywnej pomocy dzieciom w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych.
- Pomoc nauczycielom w realizacji w ramach lekcji przedmiotowych, tematów związanych z wyborem zawodu.
- Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej szkoły.
- Dostarczanie uczniom niezbędnych informacji do podjęcia trafnych wyborów zawodowych i określenia dalszej drogi kształcenia.

Cele szczegółowe:

A. I rok nauki

1. Uczeń rozwija wiedzę o sobie samym.
2. Uczeń potrafi dokonać samooceny.

3. Uczeń potrafi zdiagnozować swoje zapotrzebowanie na informacje edukacyjne i zawodowe.

4. Rodzice podejmują inicjatywę podniesienia umiejętności komunikowania się ze swoimi dziećmi.

5. Rodzice potrafią zdiagnozować swoje zapotrzebowanie na informacje edukacyjne i zawodowe.

6. Nauczyciele znają źródła informacji możliwych do wykorzystania na swoim przedmiocie z zakresu samopoznania uczniów.

B. II rok nauki

1. Uczeń rozwija dociekliwość poznawczą w zakresie znajomości grup zawodowych i specjalności. Poznaje zawody i miejsca pracy.

2. Uczeń podejmuje inicjatywę poznania realiów rynku pracy.

3. Uczeń potrafi zinterpretować w stosunku do siebie zdobyte informacje o rynku pracy.

4. Uczeń zna sposoby radzenia sobie ze zmianami, rozwija umiejętności pozwalające na adaptację do zmieniających się warunków.

5. Uczeń potrafi podejmować decyzję i zna konsekwencję własnych wyborów.

8. Rodzice podejmują inicjatywę zdobycia informacji o zawodach i karierach adekwatnych dla swoich dzieci oraz wspólnego zaplanowania dalszej edukacji.

C. III rok nauki:

1. Uczeń działa w zakresie poszukiwania indywidualnego rozwiązania edukacyjnego i zawodowego.

2. Uczeń opracowuje indywidualny plan działania.

9. Rodzice, uczniowie i nauczyciele znają instytucje wspierające młodzież w podejmowaniu decyzji zawodowych.

10. Nauczyciele podejmują działania w obrębie swojego przedmiotuz zakresu doradztwa zawodowego

D. IV rok nauki

1. Uczeń podejmuje realizację indywidualnych planów

2. Nauczyciele tworzą warunki sprzyjające wymianie informacji zawodowych między uczniami.

3. Rodzice podejmują działania wspierające dzieci w realizacji indywidualnego planu działania.

4. Nauczyciele monitorują losy zawodowe absolwentów

Spodziewane efekty:

Uczniowie:

- są zmotywowani do podjęcia wysiłku przy podejmowaniu decyzji w sprawie wyboru szkoły i zawodu,
- znają czynniki trafnego wyboru zawodu,
- wiedzą jak się uczyć i wykorzystac swoje zainteresowania, pasje i predyspozycje,
- potrafią określić swoje mocne strony, są świadomi swoich ograniczeń,
- posiadają informacje o zawodach i sytuacji na rynku pracy,
- znają system kształcenia, oraz ofertę szkół ponadgimnazjalnych,
- znają zasady rekrutacji i terminarz rekrutacyjny,
- wybierają zawód i szkołę po dokonaniu konfrontacji własnych predyspozycji z wymaganiami szkoły i zawodu,
- znają źródła informacji edukacyjnej i zawodoznawczej,
- są otwarci i przygotowani na konieczność ciągłego wzbogacania swoich umiejętności i wiedzy.

Nauczyciele:

- wykorzystują wiedzę nt. ucznia, pomagają w określaniu indywidualnych profili
- potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów,
- rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje,
- wspierają decyzję zawodowo – edukacyjną swoich uczniów,
- realizują metodami aktywnymi zgodnie z podstawą programową tematy zawodoznawcze.

Rodzice:

- są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradców”,
- znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu,
- znają ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji,
- wiedzą gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych i problemowych.

Osiągnięcie wyżej wyznaczonych celów nie jest możliwe bez współpracy wszystkich nauczycieli, rodziców i dyrekcji szkoły a także instytucji związanych z problematyką zawodoznawczą.

Działania:

- Prowadzenie indywidualnych i grupowych zajęć, przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia pracy zawodowej
- Zajęcia warsztatowe
- diagnozowania predyspozycji zawodowych poprzez metody testowe
- Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje.
- Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia oraz wzbogacanie warsztatu pracy o nowoczesne środki przekazu informacji (Internet, CD, strona pedagoga szkolnego - zakładka doradztwo zawodowe).
- Udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom.
- Współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa.
- Kierowanie, w sprawach trudnych, do specjalistów: w poradniach psychologiczno-pedagogicznych i urzędach pracy, lekarzy itp.

Ogólny plan działań:

Zgodnie z wyżej wskazanymi etapami procesu podejmowania przez ucznia decyzji o dalszej drodze kształcenia lub pracy, plan działań został podzielony na 4 części realizowane w poszczególnych poziomach klas:

Klasa I- *Jaki jestem?*

cel: uzyskanie wiedzy o własnym potencjale, mocnych i słabych stronach, poznanie czynników istotnych w podejmowaniu trafnych decyzji edukacyjno-zawodowych, kształtowanie cech i umiejętności ułatwiających rozwój i karierę zawodową (odpowiedzialność, systematyczność, umiejętność planowania i współpracy, kreatywność)

W ramach realizacji założonych celów planowane jest objęcie zajęciami warsztatowymi w formie gry edukacyjno-decyzyjnej „Planuję, decyduję, działam „

Klasa II- *Kim chciałbym być w przyszłości?*

cel: określenie swoich planów na przyszłość, znajomość prognoz dotyczących rynku pracy, umiejętność określenia własnych kryteriów interesującej pracy.

W ramach realizacji założonych celów planowane jest objęcie zajęciami warsztatowymi dotyczącymi określania priorytetów w zakresie planowania kariery, i wybory preferowanego środowiska pracy.

Klasa III- *Moje priorytety a dalsza ścieżka edukacyjno- zawodowa*

cel: stworzenie listy własnych pomysłów (oraz propozycji alternatywnych) na karierę zawodową i dalszą ścieżkę edukacyjno – zawodową, znajomość zasad rekrutacji na studia, oferty edukacyjnej szkół wyższych i policealnych, znajomość zasad zakładania własnej firmy.

Klasa IV – *Wybieraj świadomie*- wstępne decyzje o wyborze dalszej ścieżki kształcenia

Cel; przygotowanie do podjęcia świadomej, przemyślanej i dojrzałej decyzji o wyborze ścieżki edukacyjnej i zawodowej.

Oprócz powyższych działań planowane są formy doradztwa dedykowane całej społeczności szkolnej takie jak kontynuacja spotkań w ramach cyklu „Zawód z pasją".

Klasy III i IV uczestniczyć będą w spotkaniach współorganizowanych z Zespołem Akademickie Inicjatywy oraz z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Świdnicy dotyczących aktualnej oferty akademickiej, preferowanych kierunków studiów oraz kryteriów przyjęć na uczelnie.

ZADANIA PODMIOTÓW:

ZADANIA DORADCY ZAWODOWEGO

(zgodnie z § 26.1.)

1. systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
2. gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;
3. prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
4. koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę i placówkę;
5. współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
6. wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

ZADANIA WYCHOWAWCY

1. diagnozowanie mocnych i słabych stron uczniów (np. zainteresowań, uzdolnień) przez uruchamianie różnych narzędzi diagnostycznych;
2. prowadzenie w ramach godzin wychowawczych zajęć kształcących kompetencje kluczowe;
3. współpraca z nauczycielami poszczególnych przedmiotów, pedagogiem, psychologiem, nauczycielem bibliotekarzem, wychowawcą świetlicy itp.;
4. współpraca z rodzicami na rzecz wspierania ucznia w wyborze dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej;
5. współpraca z doradcą zawodowym w kreowaniu zajęć z doradztwa zawodowego dla uczniów;
6. współorganizowanie wycieczek zawodoznawczych;
7. włączanie się w organizację spotkań z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych i absolwentami;

ZADANIA NAUCZYCIELI

1. rozwijanie zainteresowań i uzdolnień uczniów;
2. przybliżanie uczniom zawodów, wykorzystujących wiedzę przedmiotową;
3. uwzględnianie w procesie nauczania i wychowania informacji o mocnych i słabych stronach ucznia;
4. dbałość o podwyższanie kompetencji kluczowych uczniów;
5. doskonalenie umiejętności pracy zespołowej, autoprezentacji, skutecznej komunikacji, samooceny

ZADANIA PEDAGOGA SZKOLNEGO, PSYCHOLOGA SZKOLNEGO, INNYCH SPECJALISTÓW

1. identyfikowanie i diagnozowanie predyspozycji zawodowych uczniów;
2. współpraca z wychowawcami w celu pogłębienia diagnozy mocnych i słabych stron uczniów;
3. prowadzenie warsztatów na rzecz podwyższania przez uczniów kompetencji kluczowych;
4. prowadzenie indywidualnych i grupowych konsultacji dla uczniów z zakresu doradztwa zawodowego, uwzględniających ich indywidualne możliwości i potrzeby;
5. wspieranie rodziców uczniów w kreowaniu dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
6. przekazywanie wskazań do pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych w zakresie szeroko rozumianego doradztwa zawodowego;
7. współpraca z Poradnia psychologiczno-Pedagogiczną;
8. wymiana informacji ze środowiskiem lokalnym (opiekun prawny, asystent rodziny, kurator, MOPS, Medycyną Pracy itp.)

ZADANIA NAUCZYCIELA BIBLIOTEKARZA

1. gromadzenie informacji o zawodach, ścieżkach kształcenia oraz możliwościach zdobywania kwalifikacji zawodowych i zawodów;
2. udział w organizacji spotkań z przedstawicielami różnych zawodów;
3. wspieranie uczniów w ich wyborach dotyczących kariery edukacyjnej i zawodowej;
4. współpraca z szkolnym doradca zawodowym, pedagogiem szkolnym, wychowawcami i środowiskiem lokalnym w zakresie tworzenia wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego.

ZADANIA SAMORZĄDU UCZNIOWSKIEGO

1. włączanie się do planowania i organizowania w szkole wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego;
2. wnoszenie propozycji działań w ramach realizacji szkolnego programu doradztwa zawodowego;
3. włączanie się w organizację imprez szkolnych realizowanych w ramach systemu doradztwa zawodowego
4. diagnozowanie środowiska uczniowskiego w zakresie potrzeb w obszarze doradztwa zawodowego.

ZADANIA RADY RODZICÓW

1. udział w tworzeniu koncepcji wewnątrzszkolnego systemu wspierania doradztwa zawodowego oraz treści szkolnego programu doradztwa zawodowego;
2. wspieranie doradcy zawodowego i wychowawców w diagnozowaniu mocnych i słabych stron uczniów;
3. wspieranie w obszarze doradztwa zawodowego np. poprzez prezentację wykonywanych zawodów;
4. uczestniczenie w warsztatach z zakresu doradztwa zawodowego, organizowanych w szkole i poza nią;

5. współpraca z doradcą zawodowym, wychowawcami, pedagogiem i środowiskiem lokalnym w zakresie realizacji szkolnego programu doradztwa zawodowego.
6. Współfinansowanie przedsięwzięć z zakresu doradztwa zawodowego w szkole.

PLAN SZCZEGÓŁOWY:

ZADANIE	FORMY REALIZACJI	SPOODZIEWANE EFEKTY	TERMIN	WSPÓŁODPOW
Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje i pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej	ankiety, wywiady z uczniem i rodzicem oraz nauczycielami i rodzicami	Poznanie potrzeb uczniów i przygotowanie adekwatnej oferty	Na bieżąco, cały rok szkolny	Wychowawca, naucz
Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych	stanowisko w bibliotece szkolnej zaopatrzone w informatory i materiały multimedialne	Aktualne informacje, rozpowszechnienie ofert edukacyjnych	cały rok szkolny	Wychowawca Bibliotekarz Doradca zawodowy
Udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom.	rozmowy, wywiady indywidualne, testy, zajęcia zawodoznawcze	Uczeń lepiej poznaje siebie, swoje możliwości , dobre i słabe strony; zna najodpowiedniejsze ścieżki swojej kariery, potrafi stawiać cele i planować.	Na bieżąco	Pedagog, doradca za specjaliści zaproszen

Prowadzenie grupowych zajęć aktywizujących, wspierających uczniów w świadomym planowaniu kariery i podjęciu roli zawodowej poprzez przygotowanie ich do aktywnego poszukiwania pracy, prezentowania się na rynku pracy oraz wyposażenie ich w wiedzę na temat reguł i trendów rządzących rynkiem pracy.	warsztaty, pogadanki, prezentacje multimedialne,	Uczniowie poznają siebie lepiej, potrafią określić swoje mocne i słabe strony; wiedzą jak stawiać cele i planować; uczą się pracy w grupie, znają zasady odpowiedniej autoprezentacji; wiedzą jak i gdzie aktywnie szukać pracy	Na bieżąco,	Wychowawca Nauczyciele przedm Zaproszeni goście(u Poradnia P-P) Doradca zawodowy
Współpraca z PPP-kierowanie w sprawach trudnych, do specjalistów.	spotkania z przedstawicielem PPP(prelekcje, warsztaty, porady indywidualne	Rozszerzenie zakresu współpracy, uzyskana pomoc	cały rok szkolny	Pedagog, doradca za wychowawca
Wspieranie rodziców i nauczycieli w działaniach doradczych	organizowanie spotkania informacyjno- doradcze z szkoleniowo-informacyjnych, udostępnianie im informacji i materiałów do pracy z uczniami itp.	Rodzice i nauczyciele znają predyspozycje swoich podopiecznych, wiedzą czym się interesują; wiedzą jak pomóc w osiągnięciu postawionego celu i jak wspierać; znają aktualne oferty edukacyjne	Na bieżąco- zgodnie z możliwościami wynikającymi z reżimu sanitarnego	Wychowawcy, dorad

Systematyczne podnoszenie własnych kwalifikacji.	kursy i szkolenia o tematyce zawodoznawczej	Zdobycie nowej wiedzy oraz poznanie nowych kierunków działania	cały rok szkolny, zależnie od możliwości	Pedagog(doradca za
Organizowanie spotkań o charakterze zawodoznawczym z absolwentami lub rodzicami wykonującymi ciekawe zwody	Spotkania w klasach lub holu szkoły	Inspiracja uczniów do wyboru ścieżki edukacyjnej zgodnej z własna pasją i zainteresowaniami	Zgodnie z możliwościami w warunkach reżimu sanitarnego	Rodzice, absolwenci
Działania z zakresu doradztwa zawodowego w ramach projektu „Gero Hero”	Wyjazdy na warsztaty do Krzyżowej, udział w zajęciach warsztatowych w szkole	Rozwijanie u uczniów kompetencji pożądanych na rynku pracy, poznanie nowych dziedzin aktywności zawodowej	Zgodnie z harmonogramem organizatorów	Koordynator projekt
Udział w Targach Zawodoznawczych	Wyjścia i wyjazdy z opiekunem	Poznanie najnowszej oferty edukacyjnej szkół wyższych i policealnych i zasad rekrutacji	Zgodnie z harmonogramem organizatorów i możliwościami wynikającymi z reżimu sanitarnego	Pedagog(doradca za

- ***Tematyka zajęć z zakresu doradztwa zawodowego jest także realizowana podczas zajęć przedmiotowych,(np. przedsiębiorczość, język polski, jezyki obce, wos, geografia, historia)***